

levostranska poravnava, razmik med vrsticami 1,5. Za poudarjanje pomembnejših delov besedila sem izbirala med krepkim in ležečim slogom, izogibala sem se podčrtovanju. Če sem pripravljeno vajo natisnila, sem uporabila pastelno zelen papir in temno zeleno barvo tiska. Na tak način se namreč omili kontrast med ozadjem in tiskom, ki lahko povzroča težave pri branju.

Da bi se Neža tudi računalniško bolje opismenila, sem začela pripravljati vaje za reševanje na računalniku, vključujoč zgoraj omenjene prilagoditve. Učenci z disleksijo imajo na splošno težave s priklicem. V določenem trenutku le s težavo priključijo točno določeno besedo, ki jo zahteva naloga, pogosteje pa priklic ni možen. Zanje so zato primernejše naloge izbirnega tipa. S tem namenom uporabljam funkcijo »obrazci«, kjer s pomočjo polja s spustnim seznamom ali potrditvenega polja ponudim več možnih odgovorov.

Zaradi boljše predstavljenosti in zapornitve v vaje vključujem veliko slikovnega materiala, ki ga najdem na svetovnem spletu. Pri učenju tujih jezikov imajo velik pomen raznolike vaje, pri učencih z disleksijo pa jih mora biti še toliko več. V ta namen uporabljam vaje, zbrane na spletni strani www.agendaweb.org. Namenjene so izključno učenju angleškega jezika. Večinoma so interaktivne, njihova oblika pa je zelo primerna za učence z disleksijo (npr. povezovanje parov, razvrščanje besed v pravilni vrstni red ipd.). Med oz. ob koncu reševanja nudijo možnost preverjanja pravilnosti rešitev, zato so primerne tudi za učenčevo samostojno delo. Urejene so glede na področja (besedišče, slovnica, poslušanje ...) in glede na težavnosti (od osnovnih do naprednih).

Ker vse vaje niso primerne za vsakega učenca, jih je treba prej pregledati in rešiti. Občasno učenki posredujem tudi vaje s spletnih strani www.ego4u.com, www.englishhilfen.de/en in www.englishexercises.org. Zaradi težav z zaporedji je bilo za učenko veliko olajšanje uporaba spletnih slovarjev. Google prevajalnik v ta namen praktično ni uporaben, zato pa je odličen slovar na spletni strani www.pons.eu. Pri njegovi uporabi mora biti učenka posebno pozorna na pravilen zapis oz. prepis besede, kar je lahko vaja za urjenje pozornosti in koncentracije, pomembnejše pa je to, da s klikom na ikono poleg besede sliši pravilno izgovorjavo posamezne besede, besedne zveze in celo povedi.

Kot zanimiv in uporaben pripomoček se je izkazala Text-to-Speech aplikacija na

spletni strani <http://text-to-speech.imtranslator.net>. Deluje tako, da vanjo prekopiramo oz. natipkamo tekst, dolžine do 1000 znakov, izberemo način branja, ki ga želimo slišati (hitrost branja, spol bralca in naglas) in vneseni tekst poslušamo. Prednost prav te brezplačne aplikacije v primerjavi z drugimi podobnimi je dolžina teksta, ki ga lahko vnesemo (ta je večinoma le do 200 znakov). Največja pomanjkljivost aplikacije z vidika učenca je vnašanje teksta, če le-ta že ni v elektronski obliki. Ročno vnašanje oziroma tipkanje, še posebej, če so besede daljše in manj znane, je namreč za učence z disleksijo oteženo in z mnogimi napakami (Kranjc 2011). To težavo sva rešili tako, da besedila iz učbenika preberem in se posnamem s pomočjo snemalnika zvoka ter ga učenki pošljem po elektronski pošti. Na tak način lahko svoj učbenik dobesedno posluša, kar ji je v veliko pomoč pri samostojnem učenju.

Učna pomoč na daljavo

Redno in stalno izvajanje učne pomoči je pri učencih z disleksijo še posebej pomembno. Ker z Nežo živiva v različnih krajih, obiski na domu pa niso bili več racionalni, v zadnjih letih uspešno izvajava učno pomoč na daljavo. Pri tem uporabljava program Skype. Vaje rešujeva skupaj, ob tem pa ji nudim dodatno razlago. Preden sva začeli s tako obliko poučevanja, je seveda preteklo veliko časa. Učenka je potrebovala ustrezno računalniško opremo in zadostno znanje s tega področja. Ob visoki motivaciji to ni predstavljalo večjih težav in tako se še vedno vsak ponedeljek ob 16. uri srečava v virtualnem svetu.

Za konec

Danes je IKT nepogrešljivi del našega vsakdana, zato jo je smiselno, če ne že nujno, uporabljati tudi pri delu z učenci s posebnimi potrebami. Veliko programov in druge opreme je neustreznih oz. neuporabnih, obstajajo pa posamezna kvalitetna programska orodja, ki so pri izvajanju učne pomoči več kot dobrodošla. To najučinkoviteje ugotovimo tako, da jih uporabljamo in raziskujemo v praksi. Prav tako je uporabo izbranih programov nujno prilagoditi vsakemu učencu posebej, odvisno od njegovih težav in nivoja računalniškega znanja, ki ga ima.

Ko vse to upoštevamo, se dobri rezultati hitro pokažejo. Tako npr. Neža danes ve, da je njeno znanje angleščine ob ustreznih prilagoditvah dobro in ne le zadostno ali nezadostno. Temu primerno je tudi njeno

mnenje o sebi in svojih sposobnostih veliko boljše v primerjavi s tistim izpred nekaj let. Žal pa ji, kot sem že v začetku prispevka omenila, večjo oviro kot disleksija pogosto predstavljajo učitelji, ki ne prilagajajo načina poučevanja, preverjanja in ocenjevanja znanja, kar ji po zakonu na podlagi odločbe o usmeritvi pripada. Nedvomno to za učitelje predstavlja dodatno delo, vendar pa jim je pri tem lahko IKT v veliko pomoč. Kako? Preberite zgornji prispevek.

Literatura

- Davis, R. D., Braun, E. M. (2001). *Dar disleksije: Zašto neki od najpametnijih ljudi ne znaju čitati i kako mogu naučiti*. Zagreb: Alinea.
- Hornsby, B. (1997). *Overcoming Dyslexia: A straight-forward guide for families and teachers*. London: Vermilion.
- Končar, M., Gorše, A., Rupar, T. (2007). *Računalniška informacijsko komunikacijska tehnologija na področju vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Kranjc, I. (2010). *Disleksiji pomaga lastna glava. Specifične učne težave v vseh obdobjih (zbornik prispevkov)*; CD (str. 244–247). Ljubljana: Društvo BRAVO.
- Kranjc, I. (2011). *Uporaba IKT pri učni pomoči učenki z disleksijo*. A. Bačnik et. al. (ur.) Mednarodna konferenca Splet izobraževanja in raziskovanja z IKT - SIRikt 2011 (zbornik). http://prispevki.sirikt.si/datoteke/sirikt2011_zbornik.pdf (str. 973–978). Kranjska Gora: Miška, d. o. o.
- Magajna, L., Kavkler, M., Čačinovič Vogrinčič, G., Pečjak, S., Bregar Golobič, K. (2008). *Koncept dela: Učne težave v osnovni šoli*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Woliver, R. (2009). *Alphabet Kids: From ADD to Zellweger Syndrome: A Guide to Developmental, Neurobiological and Psychological Disorders for Parents and Professionals*. London, Philadelphia: Jessica Kingsley publishers,.
- Žerovnik, A. (2004). *Otroci s posebnimi potrebami*. Ljubljana, Družina,